

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра _____ Надійності техніки _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
конструювання та дизайну
Зіновій РУЖИЛО
_____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри надійності техніки
Протокол № 10 від 15.05.2023 р.

Завідувач кафедри
Андрій НОВИЦЬКИЙ

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОНП «Машини та обладнання
сільськогосподарського виробництва»

В'ячеслав ЛОВЕЙКІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень і педагогіки

Освітньо-наукова програма - «Машини та обладнання
сільськогосподарського виробництва»

Спеціальність - 133 – «Галузеве машинобудування»

Факультет конструювання та дизайну

Розробники: д.т.н., професор Іван РОГОВСЬКИЙ

д.пед.н., доцент Олександр ДЬОМІН

к.т.н., доцент Олександр БАННИЙ

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Основи наукових досліджень і педагогіки

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	133 „Галузеве машинобудування”	
Освітньо-наукова програма	Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	
Індивідуальні завдання		
Курсова робота (проект)		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - надання студентам необхідного обсягу знань у галузі наукових досліджень, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи, ознайомлення з формами звітів, методикою підготовки повідомлень, доповідей, наукових статей, курсових та дипломних робіт.

Завдання .Одне із завдань дисципліни "Основи наукових досліджень і педагогіки" полягає в ознайомленні магістрів з методологією пошуку актуальних задач (проблем), постановкою, проведенням та інтерпретації досліджень в області машинобудуванн. Навчає методу системного аналізу технологічних систем та їх синтезу, формування у студентів та умінь щодо виявлення та характеризування педагогічних проблем, підбору оптимальних педагогічних підходів для організації навчання і виховання.. А також подати: основну термінологію цього предмету, методику теоретичних та експериментальних досліджень, сутність найбільш поширених методів оптимізації об'єктів дослідження та практику оформлення результатів дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- поняття науки і наукової діяльності;
- порядок вибору і формулювання проблеми і теми наукового дослідження;
- формулювання плану наукового дослідження;
- поняття та порядок здійснення наукового дослідження;
- вміння віднайти інформацію та відбір матеріалу;
- принципи формування змісту освіти та навчання;
- підходи до оцінювання успішності в навчанні;
- педагогічні технології в аграрній освіті.
- підготовку й оформлення публікації чи магістерських робіт студентів;
- вимоги й основні правила написання та захисту робіт.

вміти:

- володіти методами та прийомами наукових досліджень;
- вирізняти специфіку науково-дослідної діяльності;
- аналізувати актуальні проблеми розвитку науки механізації с.-г. виробництва та критерії вибору напрямку наукового дослідження;
- здійснювати пошук інформації у процесі навчальної і наукової роботи з використанням сучасних комп'ютерних баз даних;

- виявляти педагогічні проблеми в організації навчання і виховання;
- здійснювати характеристику навчальних та виховних процесів;
- оптимально підбирати організаційні форми, методи, прийоми, засоби та принципи навчання, виховання та контролю.
- вибирати методи дослідження; - оформляти протоколи досліджень;
- аналізувати результати експерименту;
- оформити магістерські дипломні роботи;
- застосовувати набуті знання для подальшої наукової діяльності, вивчення інших дисциплін

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми галузевого машинобудування, що передбачають проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК1.** Здатність застосовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- **ЗК3.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК4.** Здатність бути критичним та самокритичним.
- **ЗК10.** Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- **СК3.** Здатність створювати нову техніку і технології в галузі механічної інженерії.
- **СК4.** Усвідомлення перспективних завдань сучасного виробництва, спрямованих на задоволення потреб споживачів, володіння тенденціями інноваційного розвитку технологій галузі.
- **СК6.** Здатність до науково-педагогічної діяльності в закладах вищої, передвищої та фахової освіти.
- **СК7.** Здатність виконувати науково-практичні та прикладні дослідження в машинобудівній галузі.

Програмні результати навчання (ПРН):

- **РН7.** Готувати виробництво та експлуатувати вироби галузевого машинобудування протягом життєвого циклу.
- **РН8.** Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері машинобудування, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки та розуміння механіки і машинобудування та перспектив їхнього розвитку.
- **РН9.** Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни в закладах освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основи організації та методології наукових досліджень												
Тема 1 Основні поняття наукових досліджень	16	2	2			12						
Тема 2. Інформаційна база наукового дослідження / Information base of scientific research	11	2	1			8						
Тема 3. Теоретичні дослідження / Theoretical studies	11	1	2			8						
Тема 4. Педагогіка як наука	16	2	2			12						
Тема 5. Зміст освіти і зміст навчання у сучасній вищій школі	16	2	2			12						
Разом за змістовим модулем 1	70	9	9			52						
Змістовий модуль 2. Проведення та способи представлення результатів експериментальних досліджень												
Тема 6. Планування експериментальних досліджень. Оптимізація об'єктів досліджень	18	2	2			14						
Тема 7. Процес навчання, його структура. Дидактика	16	2	2			12						
Тема 8. Вивчення, використання та поширення передового педагогічного досвіду	16	2	2			12						
Разом за змістовим модулем 2	50	6	6			38						
Усього годин	120	15	15			90						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка ступеня досконалості технічного об'єкту за допомогою критеріїв розвитку	2
2	Елементи теорії похибок	1
3	Способи представлення функціональної залежності між двома змінними і методи відшукування аналітичного вигляду емпіричної залежності	2
4	Педагогіка як наука.	2
5	Зміст освіти і зміст навчання у сучасній вищій школі	2
6	Планування експериментальних досліджень. Оптимізація об'єктів досліджень Методика обробки результатів досліджень масового характеру за допомогою теорії ймовірності і математичної статистики	2
7	Процес навчання, його структура. Дидактика	2
8	Вивчення, використання та поширення передового педагогічного досвіду	2

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Основні поняття наукових досліджень
2. Наука та наукове дослідження
3. Проблема, тема, предмет та об'єкт дослідження
4. Гіпотеза, закономірність, закон
5. Методи наукових досліджень
6. Постановка задачі в наукових дослідженнях
7. Методологія теоретичних досліджень
8. Методи класичних наук
9. Педагогіка як наука і мистецтво.
10. Основні педагогічні категорії.
11. Система педагогічних знань.
12. Зв'язок педагогіки з іншими науками
13. Теорія подібності та аналізу розмірностей
14. Статистична динаміка
15. Теорія масового обслуговування
16. Методи моделювання
17. Поняття про систему освіти, структура освіти України.
18. Освітні рівні в Україні, освітньо-кваліфікаційні рівні, наукові ступені, вчені звання.
19. Вища та післядипломна освіти в Україні.
20. Поняття про “зміст освіти”, рівні формування змісту освіти.
21. Нормативно-правові документи, в яких відображено зміст освіти.
22. Поняття про “зміст навчання”.
23. Нормативно-правові документи, в яких відображено зміст навчання.
24. Теорії формування змісту освіти.
25. Дидактика, її предмет дослідження.
26. Компоненти навчання. Етапи організації навчального процесу.
27. Функції та етапи навчання.
28. Види навчання.
29. Закономірності навчання.
30. Принципи навчання.
31. Правила навчання.
32. Поняття індивідуалізація в освіті, форми індивідуалізації навчальної роботи.
33. Поняття про диференціацію. Диференціація в освіті. Види і рівні диференціації.
34. Задачі в області дослідження механізації сільського господарства
35. Концепції методології і планування експерименту

36. Попереднє експериментальне дослідження
37. Апріорне ранжування факторів
38. Метод випадкового балансу
39. Плани експерименту першого порядку
40. Плани експерименту другого порядку
41. Ортогональні композиційні плани другого порядку
42. Машинна обробка результатів досліджень
43. Канонічний аналіз поверхні відгуку
44. Симплексний метод оптимізації
45. Оформлення результатів наукового дослідження
46. Патентування технологічних рішень
47. Підготування звіту, статті, виступу
48. Оцінка ефективності результатів наукових досліджень
49. Виробнича перевірка та впровадження
50. Коливальні процеси різноманітної фізичної природи в наукових дослідженнях
51. Вільні незатухаючі коливання
52. Вільні затухаючі коливання
53. Вимушені коливання
54. Коливання в електричному колі
55. Коливання в економічних системах
56. Загальний випадок конструювання динамічних моделей
57. Рівняння Лагранжа II роду
58. Числові розв'язки нелінійних диференціальних рівнянь
59. Обробка та апроксимація експериментальних даних в наукових дослідженнях
60. Приклади виявлення закономірностей в наукових дослідженнях

6. Методи навчання.

1) Словесні:

– лекції;

2) Наочні:

– слайди, відео, наочний матеріал (деталі, схеми, стенди).

3) Практичні:

– лабораторні роботи;

– навчальна та виробнича практика;

– самостійна робота.

7. Форми контролю.

- контрольна робота;
- модульна контрольна робота;
- екзамен.

8. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

- підручники та посібники;
- методичні вказівки для виконання лабораторних робіт;
- стенди, плакати;
- обладнання та різні пристосування.

10. Рекомендована література

Методичне забезпечення

Наявність методичних вказівок для виконання лабораторних робіт.

Основна

1. Маніта І. Ю., Подашевська О.І. Проблеми і перспективи розвитку інформаційних технологій в сільському господарстві. – Праці ТДАТУ, 2020. – Вип. 20, т. 4. – С. 175-185
2. Komar A. S. Justification of the energy saving mechanism in the agricultural sector. Engineering of nature management. – 2021. – No1(19). – pp. 7–12.
3. Skliar A., Boltyanskyi B. Research of the cereal materials micronizer for fodder components preparation in animal husbandry. – Modern Development

Paths of Agricultural Production. Springer Nature Switzerland AG. – 2019. – Pp. 249-258.

4. Тарелкін Ю. П. Методологія наукових досліджень / Ю. П. Тарелкін, В. О. Цикін. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. – 194 с.
5. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. – К.:Знання, 2021. – 317 с.
6. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник.– К.: Центр учбової літератури, 2021. – 176 с.
7. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». – Х.: ХНАМГ, 2019. – 76 с.

Допоміжна

1. Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах України: у 2 кн. / за ред. Ю. І. Горобця, М. І. Панова. – Х. : Право, 2018. – Кн. 1. – 784 с.
2. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. пос. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 312 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2020. – 352 с.
4. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / О. П. Кириленко, В. В. Письменний. – Тернопіль : ТНЕУ, 2021. – 228 с.
5. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 116 с.
6. Павленко В. В. Проблемні ситуації: поняття і типи / В. В. Павленко // Нові технології навчання: Збірник наукових праць // Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – К., 2019. – Вип. 83. – 292 с. – С. 196–202.

6. Інформаційні ресурси

1. World Intellectual Property Organization (WIPO).– <http://www.wipo.int/portal/index.html.en>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.– <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Державна наукова сільськогосподарська бібліотека Української академії аграрних наук.– <http://dns.gb.kiev.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики України.– <http://www.minagro.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.– <http://www.mon.gov.ua/>
6. Wikipedia - <http://www.wikipedia.org/>
7. Google Maps. – <http://maps.google.com/>
8. Wikimapia. – <http://wikimapia.org/>